

Posudek diplomové práce

Název práce: Žena jako subjekt práva ve starověkém Římě, Plzeň 2015

Diplomantka: Barbora Dřímálová

Vypracoval: JUDr. Petr Dostálík, Ph.D.

K předložené práci uvádím následující:

Diplomantka se velmi komplexně zabývá problematikou ženy jako subjektu práva v právu římském. Zaměřuje se na postavení ženy v římském právu obecně, kde hledá souvislosti a rozdíly s naší dobou, a pak již v jednotlivých oblastech práva, kde se věnuje právní subjektivitě, postavení ženy v manželství, v dědickém právu. Práce si klade za cíl popsat všechny důležité aspekty v životě římské ženy. Práce počíná popisem života ženy od jejího narození, přes roli, která hraje ve společnosti. Diplomantka velmi plasticky popisuje život římské dívky, její vzdělání, postavení, výčet ctností, které se považovaly pro římskou dívku za nezbytné. Věnuje pozornost také sociologickým údajům, v jakém věku se dívky a chlapci v Římě vdávali, kdy bylo obvyklé je zasnoubit, že se předpokládal souhlas nevěsty, vhodné datum svatby, apod. Zajímavá je také teze J. E. Galána, který pokládá vysoký počet rozvodů v císařském Římě za důsledek obchodu s plodnými římskými ženami, spíše než tradičně předpokládaný úpadek mravů. Součástí práce je také rozbor společenského postavení vdané ženy, vdovy, svobodné dívky, výčet povolání, která žena smí a nesmí zastávat (zde jsou citována Digesta!), průměrná délka života ženy a způsob, jakým se v Římě pohřbívalo. I v případě pohřbu sleduje diplomantka právní aspekty - odkazuje na zákaz pohřbívání v městě, daný Zákonem XII desek, upozorňuje, že pokud rodina nepohřbila (alespoň symbolicky) nebožtíka, byla infamována. Informuje také čtenáře o pohřebních bratrstvech, což souvisí s problematikou právnických osob, se zvyklostmi veřejných pohřbů (císařské pohřby, apod), zákonnými zákazy, omezující pohřební přepych, apod. V kapitole věnované otázce subjektivity je zřejmě nejzdařilejší částí pojednání o poručenství nad dospělými ženami, což je největší rozdíl mezi postavením ženy v Římě a v naší době.

Můžeme shrnout, že diplomantka probírá velmi podrobně všechny aspekty ženy v Římě, každá kapitola je zpracována velmi podrobně, s užitím dostupných i přeložených právních pramenů (Digesta, Instituce, poklasické právní prameny, Gaius). Zejména oceňuji konstruktivní práci s jednotlivými tématy. V rámci každé kapitoly autorka definuje právní otázku (např. postavení rodiny), pak v jejím rámci uvede konkrétní pojmy (včetně demonstrace jejich užití v pramenech), uvede tyto pojmy do historických souvislostí a pak řeší vybrané právní otázky (např. otázku platnosti manželství s ohledem na formy tohoto manželství, otázka svobody vůle při uzavírání manželství, apod.) Vzniká tak velmi působivý vhled do problematiky postavení ženy, kdy čtenář získává na poměrně malé ploše (a to i přes značný rozsah práce) souhrnný obraz genderové otázky antického Říma. V této souvislosti je přehledový charakter práce její hlavní předností, nikoliv nedostatkem.

Z formálního hlediska je práce více než vyhovující. Je opatřena poznámkovým aparátem, autorka čerpá z domácí i zahraniční literatury, sama si poradila s nepřístupnými latinskými prameny. Celkově je možno shrnout, že autorka se velmi dobře orientuje v problematice a dokázala naplnit cíle své diplomové práce.

Proto **doporučuji** práci k obhajobě a navrhuji v případě úspěšné obhajoby známku **výborně**.

Jako téma k diskuzi v rámci obhajoby navrhuji onu proslulou *levitas animi*. Zajímalo by mně, zda a jakým způsobem k této otázce přistupovali klasičtí římské právníci.

V Přerově, dne 30. 4. 2015

JUDr. Petr Dostálík, Ph.D.